

(3 Hours)

(Total Marks: 100)

- N.B.:** (1) Attempt **any four** questions.
(2) **Figures** to the **right** indicate **full marks**.
(3) Cite relevant **case laws** wherever **necessary**.

1. Describe the various steps involved in identification and formulation of research problem. Briefly discuss inductive and deductive method of research.
2. According to Prof. Madhav Menon, "Indian Legal Faculty lacks in practice of Continuous Legal Education (CLE)". CLE is a significant component in industry for professional development, better delivery of legal services & is also a measure of the accountability of the profession. Suggest reforms to be introduced in CLE in order to make it more relevant and effective for meeting contemporary challenges.
3. Define hypothesis and explain various types of hypothesis. Discuss the manner in which hypothesis can be formulated in legal research.
4. State the objectives of research. State the relevance and objectives of empirical legal research. Enlist problems faced by researchers while conducting empirical legal research in India.
5. Write notes on **any two** of the following :
 - a) Steps involved in Report writing
 - b) Relevance of Foreign Periodicals, Juristic literature and juristic writing in Legal Research
 - c) Significance of Research Report writing
 - d) Utility of Webography and other electronic Devices in Legal Research
6. Discuss elaborately the tools and techniques of data collection in legal research. State the merits and limitations of Legislation and Case study method as source of data collection.
7. Critically analyse and explain Lecture method of imparting legal education. Suggest measures to make Lecture method more effective.

(मराठी रुपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : १) कोणत्याही चार प्रश्नांचा प्रयत्न करा.
- २) उजवीकडे अंक असलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- ३) जेथे आवश्यक असेल तेथे संबंधित प्रकरणांचे कायदे सांगा.
- संशोधन समस्या ओळखणे आणि तयार करण्यात गुंतलेल्या विविध चरणांचे वर्णन करा. संशोधनाची प्रेरणादायक आणि कपात करण्याच्या पद्धतीबद्दल थोडक्यात चर्चा करा.
 - प्रा. माधव मेनन यांच्या म्हणण्यानुसार, “भारतीय कायदेशीर विद्याशाखांमध्ये सतत कायदेशीर शिक्षणाचा (सीएलई) अभाव आहे”. सीएलई हा व्यावसायिक विकासासाठी, कायदेशीर सेवांच्या अधिक चांगल्या प्रसंगासाठी उद्योगातील महत्त्वपूर्ण घटक आहे. समकालीन आव्हानांचा सामना करण्यासाठी अधिक लक्षणीय आणि प्रभावी होण्यासाठी (सीएलई) मध्ये सुधारित सूचना सुचवा.
 - गृहीते परिभाषित करा आणि विविध प्रकारचे गृहीतके स्पष्ट करा. कायदेशीर संशोधनात ज्या पद्धतीने गृहितक तयार केले जाऊ शकते त्याविषयी चर्चा करा.
 - संशोधनाची उद्दीष्टे सांगा. प्रायोगिक कायदेशीर संशोधनाची प्रासंगिकता आणि उद्दीष्टे सांगा. भारतात अनुभवजन्य कायदेशीर संशोधन करताना संशोधकांना होणाऱ्या अडचणींची यादी करा.
 - पुढीलपैकी कोणत्याही दोनवर टिपा लिहा :
 - अ) अहवाल लेखनात गुंतलेली चरणे
 - ब) कायदेविषयक संशोधनातील परदेशी नियतकालिक, न्यायशास्त्र आणि साहित्यिक लेखनाचे प्रासंगिकता
 - क) संशोधन अहवाल लेखनाचे महत्त्व
 - ड) कायदेशीर संशोधन मध्ये वेबोग्राफी आणि इतर इलेक्ट्रॉनिक उपकरणांची उपयुक्तता
 - कायदेशीर संशोधनात डेटा संकलनाची साधने आणि तंत्रांवर विस्तृतपणे चर्चा करा. डेटा संकलनाचा स्रोत म्हणून कायदे आणि केस स्टडी पद्धतीची योग्यता आणि मर्यादा सांगा.
 - कायदेशीर शिक्षण देण्याच्या व्याख्यानमालेचे विवेचन व विश्लेषण करा. व्याख्यान पध्दत अधिक प्रभावी करण्यासाठी उपाय सुचवा.

Duration 3 hrs

Total marks 100

N.B:-1) Attempt any four questions.

2) All questions carry equal marks

3) Cite relevant case laws.

1. Legal education in India has gone through various phases. Discuss the need and development of legal education in the light of role of University Grant Commission and Bar Council of India.
2. Give comparative account of seminar and case study method. Explain its merits and demerits with the help of examples.
3. Clinical legal education is known as “learning by doing”. Discuss the need and significance of Clinical legal education in contemporary India.
4. What is research design? Briefly explain the various tools and techniques used for preparation of research design.
5. Define Hypothesis. Discuss in detail the process for formulation of hypothesis with the help of examples.
6. Write Short note on:-
 - a) Doctrinal and non doctrinal research
 - b) Sampling method
7. Write Short note on:-
 - a) Juristic writing
 - b) classification and tabulation of data
